

Кыргыз Республикасы

Улуттук кеңсе

Өкмөттүн **улуттук башпаанек системасын** бекемдөөсүнө жана **аргасыз көчкөн адамдарды коргоосуна** багытталган аракеттерин колдоп

Качкындар тиешелүү укуктарга жана кызматтарга жетүүсүнө, анын арасында **жергилиткүү коомго интеграциялоосуна** аракеттерди жасайт

Жарандыксыздыкты алдын алууга жана **Жарансыздык жөнүндө Конвенцияларга** кошулууга көмөктөшөт

Сухейла 4 жашында үй-бүлөсү менен Ооганстандан качууга аргасыз болгон. DAFI стипендиялык программасынын жардамы менен ал жогорку билимге ээ болуп, Бизнеси башкаруу адиси боюнча бакалавр даражасын алган. Азыр ал тынчтыкты орнотуу менен алектенген бейкөмөт уюмда иштеп жана Кыргыз Республикасынын жарандыгына ээ болгон.

Негизги көрсөткүчтөр* (2024-жылдын 1-июнуна карата)

2 754

Качкындар жана башпаанек издеген адамдар

Ооганистандан (408), Сириядан (53), Украинадан (44) жана башка өлкөлөрдөн.

* UNHCR жалпы маалымат каражаттарынын маалыматына таянып, Кыргызстанда качкындардын кырдаалына окшош 25,476 адам болушу мүмкүн деп эсептейт, алар качып келген өлкөсүнөн тышкары жашап качкындар ылайыктуу коркунучтурга туш болушат.

60

жарандыгы жок адам аныкталган

аныктоо боюнча иш уланууда

UNHCRдын Кыргыз Республикасындагы ишмердиги UNHCR Борбордук Азиядагы Өкүлчүлүгү тарабынан координацияланат. 2024-жылда UNHCR качкындарды, башпаанек издөөчүлөрдү жана жарандыгы жок адамдарды коргоосун камсыз кылуу үчүн \$10,3 миллион талап кылынган. 2024-жылдын 30-сентябрына карата UNHCRдын ишмердүүлүгү 58% каржыланган.

БАЙЛАНЫШ МААЛЫМАТТАРЫ

Думиртру Липкану, UNHCR Өкүлүнүн милдетин аткаруучу: lipcanu@unhcr.org

Елена Гусева, Улуттук кеңсенин башчысы: guseva@unhcr.org

Марико Холл, Тышкы байланыштар боюнча кеңешчиси: hall@unhcr.org

[instagram.com/unhcrcentralasia](https://www.instagram.com/unhcrcentralasia)

twitter.com/UNHCR_Cent_Asia

[facebook.com/unhcr.c.a](https://www.facebook.com/unhcr.c.a)

Качкындарды жана башпаанек издеген адамдарды коргоосу

UNHCR Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдарын колдоп жана качкындарды таанууга, коргоого жана интеграциялоого жардам көрсөтөт, 'мандаттык' качкындарга (UNHCR мандатына ылайык качкындар деп таанылган 121 адамга) жана 'конвенциялык' качкындарга (башпаанек издеген жана мамлекет тарабынан качкындар деп таанылган 151 адамга) кызматтын көрсөтөт.

2023-жылдын декабрында Кыргыз Республикасы Качкындар жөнүндө глобалдык келишимдин алкагында жаңы беш милдеттенме кабыл алган, анын ичинде:

- Качкындардын, башпаанек издеген адамдардын жана жарандыгы жок адамдардын мамлекет кепилдеген акысыз юридикалык жардамга жетүү мүмкүндүгүн камсыздоо.
- Качкындарга жогорку билим алуу мүмкүнчүлүктөрүнө тең жетүү мүмкүндүгүн берүү.
- Качкын статусун аныктоо жол-жобосунда маалыматтарды чогултуу процессин өркүндөтүү.

Өнөктөштөр менен бирге UNHCR учурдагы жана мурдагы кабыл алынган милдеттенмелерди аткарууга колдоосун көрсөтүп, натыйжалуу башпаанек жол-жоболоруна жана качкындардын тиешелүү укуктарга жана милдеттерге жетүүсүнө көмөктөшөт.

2022-жылы UNHCR эл аралык стандарттарга ылайык келтирүү өмөгүн көрсөтүп жана аргасыз көчкөн жана жарандыгы жок адамдарды тийиштүү укуктарга, анын ичинде саламаттык сактоо, билим алуу жана ишке орношуу мүмкүнчүлүгү менен камсыз кылуу үчүн алты мыйзам долбооруна комментарийлерин берди. 2024-жылдын ортосуна карата, UNHCRдын 29 сунуштун арасынан 16 сунушу кабыл алынган. Өлкөдөн айдап жибербөө кепилдиги, камактагы адамдар башпаанекке жетүү мүмкүнчүлүгү, ошондой эле качкындар жарандар менен бир негизде жогорку билим алуусу, жарансыздыктын алдын алуусу жана жарандыкка ээ болуу, жол жүрүү документтерин берүү тиешелүү мыйзамдарды өркүндөтүү боюнча иштер уланууда.

Жүктөө UNHCRдын жарансыздык боюнча Кыргыз Республикасынын улуттук мыйзамдарын талдоосу

Өнөктөштөр менен кызматташуу

UNHCR өкмөттүк өнөктөштөрү: Тышкы иштер; Эмгек, социалдык камсыздоо жана миграция; Санариптик өнүктүрүү; Юстиция; Билим берүү жана илим; Саламаттык сактоо; Ички иштер; Өзгөчө кырдаалдар министрликтери, жана Улуттук статистика комитети жана Чек ара кызматы. Кыргыз Республикасында UNHCR өнөктөш «Адилет» Укуктук Клиника» Коомдук Фонд менен өнөктөштүктө бенефициарларга жардам көрсөтөт.

БУУнун Өлкө тобунун жана анын Туруктуу өнүгүү жаатындагы кызматташтыктын алкактык программасынын активдүү мүчөсү катары, UNHCR жана өнүгүү боюнча өнөктөштөрү, эл аралык финансылык мекемелер жана башка кызыкдар тараптар менен Туруктуу өнүгүү максаттарына (ТӨМ) жетүүсүнө Кыргыз Республикасынын өкмөтүнө басым жасоо менен качкындарды, башпаанек издеген адамдарды жана жарандыгы жок адамдарды колдоо үчүн БУУнун башка агенттиктери, өнөктөштөр, эл аралык финансы мекемелери жана башка кызыкдар тараптар менен өз ара иш алып барып жатат.

Качкындардын маселелери боюнча Глобалдык форумдун алкагында 2023-жылы БУУнун Өлкөлүк тобу өлкөлүк милдеттенме алып жана БУУ 2.0 Жалпы милдеттенмесин колдоого алып, аны менен кабыл алуучу өлкөлөрдүн качкындарды жана жарандыгы жок адамдарды саламаттык сактоо жана билим берүү жаатындагы улуттук системаларга киргизүү жана качкындардын татыктуу жумушка жетүү мүмкүндүгүн кеңейтүү боюнча аракеттерин колдоого өзүнө милдет катары алган.

Биздин донорлорго ыраазычылык

Кыргызстандагы UNHCR Улуттук Кеңесинин пайдасына түздөн-түз же беймаксат салымдары үчүн төмөнкү өлкөлөргө ыраазычылыгын билдирет: АКШ | Австралия | Бельгия | Германия | Дания | Европа Биримдиги | Ирландия | Нидерланд Королдугу | Норвегия | Корея Республикасы | Улуу Британиянын Кошмок Королдугу Падышалыгы | Франция | Швеция | Швейцария

UNHCR жеке донорлордун маанилүү салымдары үчүн ыраазычылыгын билдирет: UNHCR үчүн Австралия | ACNUR менен Испания | Италия | UNHCR үчүн Жапония | Корея Республикасы | UNO-Flüchtlingshilfe

data.unhcr.org/en/situations/central_asia

reporting.unhcr.org/kazakhstan